

Ontwormen

In mijn beginperiode (laat ons zeggen de eerste 10 jaar) had ik veel problemen met wormen (en met coccidiose ook trouwens). Dat weet ik zeker omdat ik regelmatig mestonderzoek liet doen. Ik gebruikte Flubenol om te ontwormen en S-Mess of Baycox voor de coccidiose.

Mijn kippen liepen toen nog op redelijk begroeide grasveldjes. Maar de buffkleur is zeer gevoelig voor afbleken door de zon en dus plantte ik alles vol bomen en toen die na een paar jaar alles overschaduwden kon ik geen groen meer onderhouden in mijn uitlopen. Ondertussen had ik al meer geleerd over allerlei geneeskrachtige kruiden, vooral kruiden die een goede invloed hebben op ademhalingsziekten en ik ben dus meer en meer kruiden gaan gebruiken als groenvoer.

Al doende las ik regelmatig kruidenboeken en leerde ik ook de werking van tujon op wormbesmettingen. Tujon zit in veel kruiden die gemakkelijk te telen zijn. Om te ontwormen gebruik ik voortdurend, in volgorde van belangrijkheid : boerenwormkruid, salie, absint alssem, wijnruit, bijvoet en citroenkruid. Ik voer ook wel look en daslook en uien maar die heb ik nooit echt als wormmiddel beschouwd, hoewel dat soms wel wordt geschreven.

Ik voer nooit overdreven veel en altijd gemengd met andere kruiden. Voor bijvoorbeeld 100 al wat grotere kuikens knip ik een volle emmer fijngeknipte kruiden, tot een derde daarvan kunnen dan wormkruiden zijn, maar niet altijd. Het meeste groen is dan na een uurtje wel weg want ze zitten daar op te wachten. Ik heb nog nooit ondervonden dat ze daar enig nadeel zouden van hebben. Wat ik bijvoorbeeld ook doe is bloemknoppen knippen van boerenwormkruid, gewoonlijk wat later in de zomer als er veel bloeiende boerenworm te vinden is. Ik knip dan met een buxusschaar de topjes van de bloemkoppen, dus de gele bloemhoofdjes, een emmer vol. Die volle emmer strooi ik dan in de buitenrennen. Ik heb dan nog tegen de 100 al redelijk grote en halfwas kuikens en die eten dat meestal dezelfde dag allemaal op (geel spul eten ze extra graag omwille van de kleur, geel en oranje en rood heeft bij een kip altijd extra succes).

Ik weet wel dat tujon giftig is maar ik heb dus nog nooit kippen echt ziek gevoerd. Salie bevat ook tujon en dat voer ik ook zeer veel omdat het ook een goede invloed heeft op de ademhaling. Ik heb eens ooit in een of ander kruidenboek gelezen dat Salie door zijn samenstelling het beste ontwormingskruid zou zijn omdat de tujon als het ware minder schadelijk wordt gemaakt door het samenspel met de andere inhoudstoffen. Wat daar van aan is weet ik niet maar ik voer het veel, ook aan zeer jonge kuikens en zonder problemen. Ooit las ik een artikel over een fokker van Wyandotte krielen. Die zaaide ieder jaar absint alssem in zijn uitlopen. Dat liet hij dan eerst hoog genoeg groeien en dan liet hij pas de opgroeiende kuikens in de rennen. Die aten dan blaadjes van de absint zo hoog als ze er aan konden. De hoge absint gaf in de zomer schaduw, schoot dan in het zaad en in het najaar aten de ondertussen volwassen kuiken dat ook nog allemaal op. Dat deed hij zo al jaren zonder problemen.

Sinds ik zoveel kruiden voer heb ik geen wormbesmettingen meer gehad. De laatste keer dat ik nog eens Flubenol heb gekuurd is toch al bijna 10 jaar geleden denk ik. Ik heb nog meermaals mestonderzoeken laten doen en daarbij bleek telkens dat ze volledig wormvrij waren.

Paul